

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV ÖST RAPPORT 2001:67

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 1

Fornlämningar i Ödeshögs samhälle

*Ödeshögs socken och kommun
Östergötland*

Dnr: 421-1686-2001

Per Nilsson

UV ÖST RAPPORT 2001:67

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 1

Fornlämningar i Ödeshögs samhälle

*Ödeshögs socken och kommun
Östergötland*

Dnr: 421-1686-2001

Per Nilsson

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

uvost@raa.se

www.raa.se/uv

Produktion och layout Britt Lundberg

Grafik Lars Östlin

Utskrift UV Öst, Linköping 2001

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3.

© 2001 Riksantikvarieämbetet

UV Öst, Rapport 2001:67

ISSN 1404-0875

Innehåll

Inledning	5
Syfte och metod	5
Topografi	5
Fornlämningsmiljö	6
<i>Stenålder</i>	6
<i>Bronsålder</i>	6
<i>Järnålder</i>	6
<i>Medeltid och historisk tid</i>	9
Tidigare undersökningar	9
Resultat och åtgärdsförslag	10
<i>Objekt I</i>	10
<i>Objekt II</i>	10
<i>Objekt III</i>	10
<i>UV 1</i>	11
Referenser	14
<i>Kartor</i>	14
<i>Arkiv</i>	14
Administrativa uppgifter	14
 Bilaga	15
<i>Nyupptecknade UV-nummer, Ödeshögs socken</i>	15

Fig 1. Utdrag ur Topografiska kartans blad 8E SO, med utredningsområdet markerat. Skala 1:50 000.

Arkeologisk utredning, etapp 1

Fornlämningar i Ödeshögs samhälle

Ödeshög ligger i gränsbygden mellan det stora skogsområdet Holaveden och den östgötska slättbygden i ett av Östergötlands rikaste fornlämningsområden. Inför planerad fjärrvärmeutbyggnad gjordes en sammanställning av det kända fornminnesbeståndet, tidigare undersökningar och utredningar. Utredningen, etapp 1, visar att det finns flera registrerade fornlämningar i Ödeshög, främst bestående av borttagna skelettgravar. Kyrkan i Ödeshög är från 1100-talet, den medeltida byn var belägen söder om kyrkan. Chansen att fler gravar eller andra typer av fornlämningar påträffas i samband med schaktningsarbeten är stor. Efter slutfört uppdrag antecknades förutom de tidigare registrerade fornlämningarna tre områden med möjliga fornlämningar, Objekt I – III. Den medeltida byn söder om kyrkan antecknades som UV 1.

Inledning

På uppdrag av Svensk BrikettEnergi AB har Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar, UV Öst, utfört en arkeologisk utredning, etapp 1, inom Ödeshögs samhälle, Ödeshögs socken och kommun. Anledningen var att Svensk BrikettEnergi AB planerar för fjärrvärmeutbyggnad i Ödeshögs samhälle. Fjärrvärmenätet är avsett att anslutas till både industrier och enskilda villor.

Det aktuella utredningsområdet är ca 2 km² stort, de exakta ledningssträckningarna kan ej anges i detta skede.

Ansvarig för utredningen var Per Nilsson, som även sammanställt rapporten.

Syfte och metod

Den arkeologiska utredningen, etapp 1, syftar till att få kännedom om samtliga synliga fornlämningar inom utredningsområdet, samt att avgränsa områden där sannolikheten för ovan mark omarkerade fornlämningar bedöms vara stor.

I utredningen ingick ett förberedande arbete med en översiktlig genomgång av äldre kartmaterial, relevant litteratur, sammanställning av registrerade fornlämningar, tidigare undersökningar och utredningar samt en besiktning i fält av det berörda området.

Topografi

Ödeshög är beläget på gränsen mellan det stora skogsområdet Holaveden och det östgötska slättlandskapet. Mot norr gränsar samhället till det riksintresseklassade kultur- och naturlandskapet vid Omberg – Tåkern (RAÄ 1990, 6470/1433). Den naturliga vägsträckningen från Holaveden in mot slättbygden löpte längs den åssträckning där Ödeshög idag är beläget. Jordarterna i området domineras av en isälvsavlagring som delvis är överlagrad med morän. Större delen av samhället är beläget på eller intill isälvsavlagringen. Höjden i utredningsområdet varierar mellan ca 130 – 140 m ö h.

Samhället och den tidigare byn är belägen vid en knutpunkt där flera vägar möts. År 1761 beskrivs Ödeshög av lantmätaren Mathias Wallberg; *"Ösjö eller Ödeshög, uti Ösjö sokn, Lysings Härad och Östergötland, belagt 3 mil ifrån 3ne städer, Wadstena, Scheninge och Grenna på ett ställe, deraft landvägarne emellan dessa städer tillsammansstöta, i skillnaden mellan Skog- och Slättbygden. Är ibland de största byar här på orten ..."* (Wallberg 1761).

Fornlämningsmiljö

Äldre beskrivningar av Ödeshög visar att det funnits många numera borttagna gravar på båda sidor om den ås som löper genom samhället. Under sin forskningsresa genom Östergötland skriver Carl Fredrik Nordenskjöld år 1873; *"Öfverhuvud lärer enligt Ödeshögsboarnes egen uppgift en oräknelig mängd kullar eller högar ... funnits, men numera till allra största delen blifvit förödda"* (Oxenstierna 1958, s 162 ref till Nordenskjöld).

Främst ska detta ha gällt ett område sydväst om kyrkan, på båda sidor om åsryggen (Oxenstierna 1958). Namnet Ödeshög har troligen bildats av det fornnordiska namnet Ödhis (eller Ödhir) och hög, i betydelsen gravhög. Ödeshögs socken omnämns första gången år 1318 som just Ödhisög (Lindqvist 2000, s 3). I äldre kartmaterial skrivs Ödeshög även som "Ösjö".

Stenålder

Vid Åby Fyrbondegård några kilometer öster om samhället ligger en av Östergötlands tidigast kända stenåldersboplatser med fynd av bl a skivyxor, en fyndtyp som allmänt dateras till senmesolitikum. En hällkista från yngre delen av stenåldern undersöktes 1948 vid Svemb, sydväst om dagens Ödeshög (RAÄ 23). I graven påträffades skelettdelar av åtminstone 19 individer samt gravgåvor i form av bennålar, skifferhängen, flintredskap, flintspån, ett yxämne och keramikfragment (Lindahl & Gejvall 1950, Lindahl 1972). Hällkistan, som var försedd med ett gavelhål, dateras till senneolitikum, ca 2000 – 1800 f Kr. Inga säkra stenåldersgravar finns registrerade inne i Ödeshögs samhälle, sannolikheten är dock stor att det funnits fler hällkistor i området. Spår av dessa, eller av skelettdelar från förstörda hällkistor kan förväntas även inne i samhället.

Bronsålder

Flera välkända bronsåldersfynd har gjorts i trakterna kring Ödeshög. Mest kända är hällristningarna vid Hästholmen och ett krumsvärd av brons från Heda. Söder om Ödeshög finns två älvkvarnsförekomster, RAÄ 106 och RAÄ 107. Älvkvarnar, eller skålgropar, förekommer från stenålder till järnålder, men dateras främst till bronsålder. En numera borttagen hög, RAÄ 19, i sydvästra delen av samhället, kan härröra från bronsåldern. Den är beskriven år 1881 och skall då haft en diameter på 18 meter med en flat häll i botten, troligen resterna av en hällkista från senneolitikum eller äldre bronsålder (Fr, ref till Nordenskjöld 1881).

Järnålder

Flera skelettfynd har gjorts i Ödeshögs samhälle, dels i sydvästra delen och dels vid Backasand, i östra utkanten. De flesta av de nu borttagna skelettgravarna i eller i anslutning till Ödeshög har daterats till tiden kring Kristi födelse. Få har dock undersökts vetenskapligt. Skelettgravarna, RAÄ 17, 18 och 109 i sydvästra delen av samhället härrör troligen från romersk järnålder. En skelettgrav, RAÄ 118, undersöktes 1960 och daterades till vikingatidens slutskede (Lindqvist 1960, s 195). I nordöstra delen av samhället finns en rest sten, RAÄ 11. Fler gravar har troligen funnits på platsen. Vid Backasand öster om samhället har ett stort antal gravar påträffats, RAÄ 7, 12 – 14, 103, 116, 117 m fl. Vid Svemb har förutom hällkistan, RAÄ 23, påträffats ett stort antal skelettgravar och brandgravar (RAÄ 21, 84).

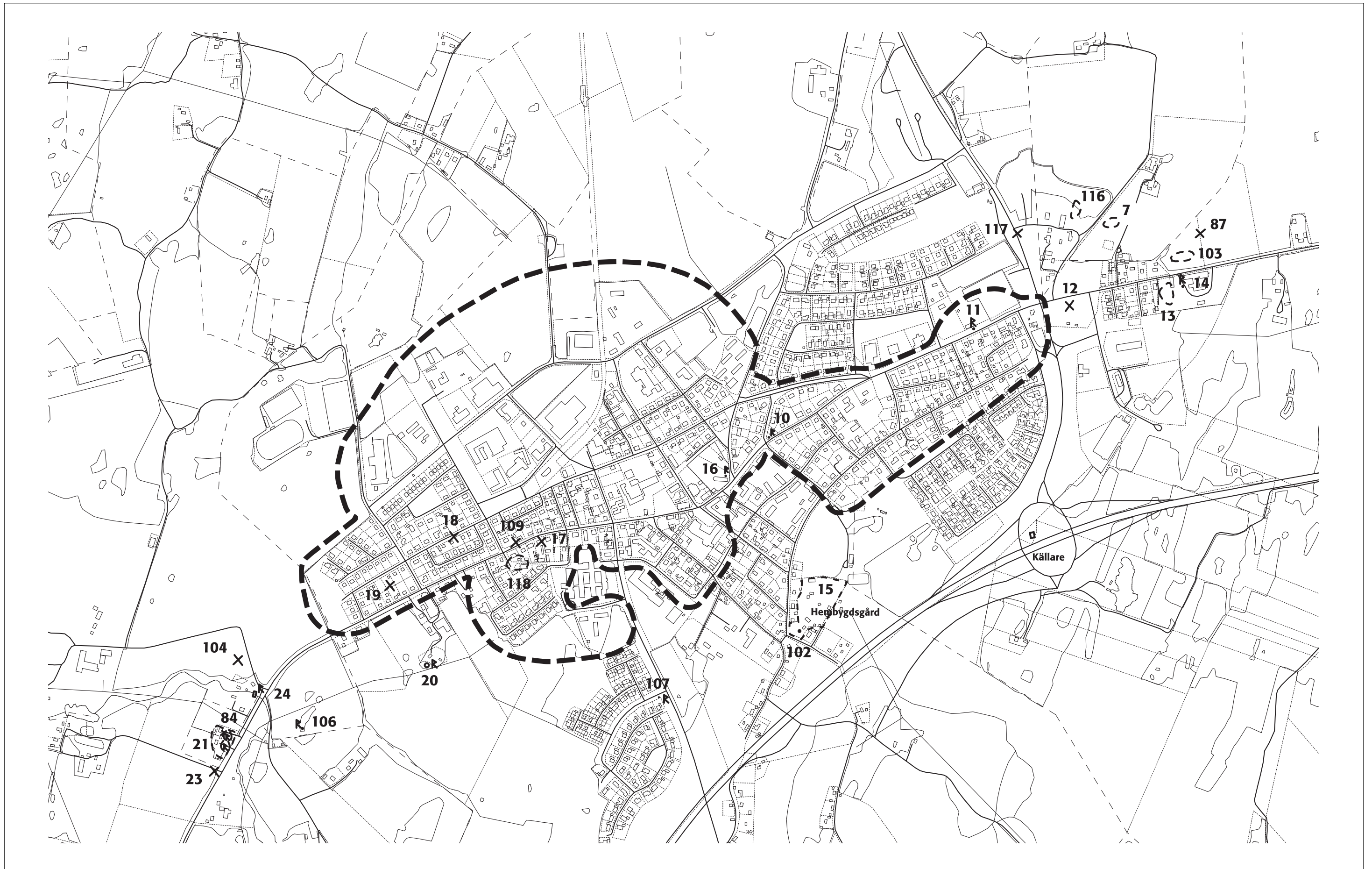

Fig 2. Utdrag ur Ekonomiska kartans blad 8E 1g med utredningsområdet och fornlämningar markerade. De yttre gränserna har markerats utifrån Svensk BrikettEnergi AB (Sycon Tellus AB) planerade områden för fjärrvärmeutbyggnad. Skala 1:10 000.

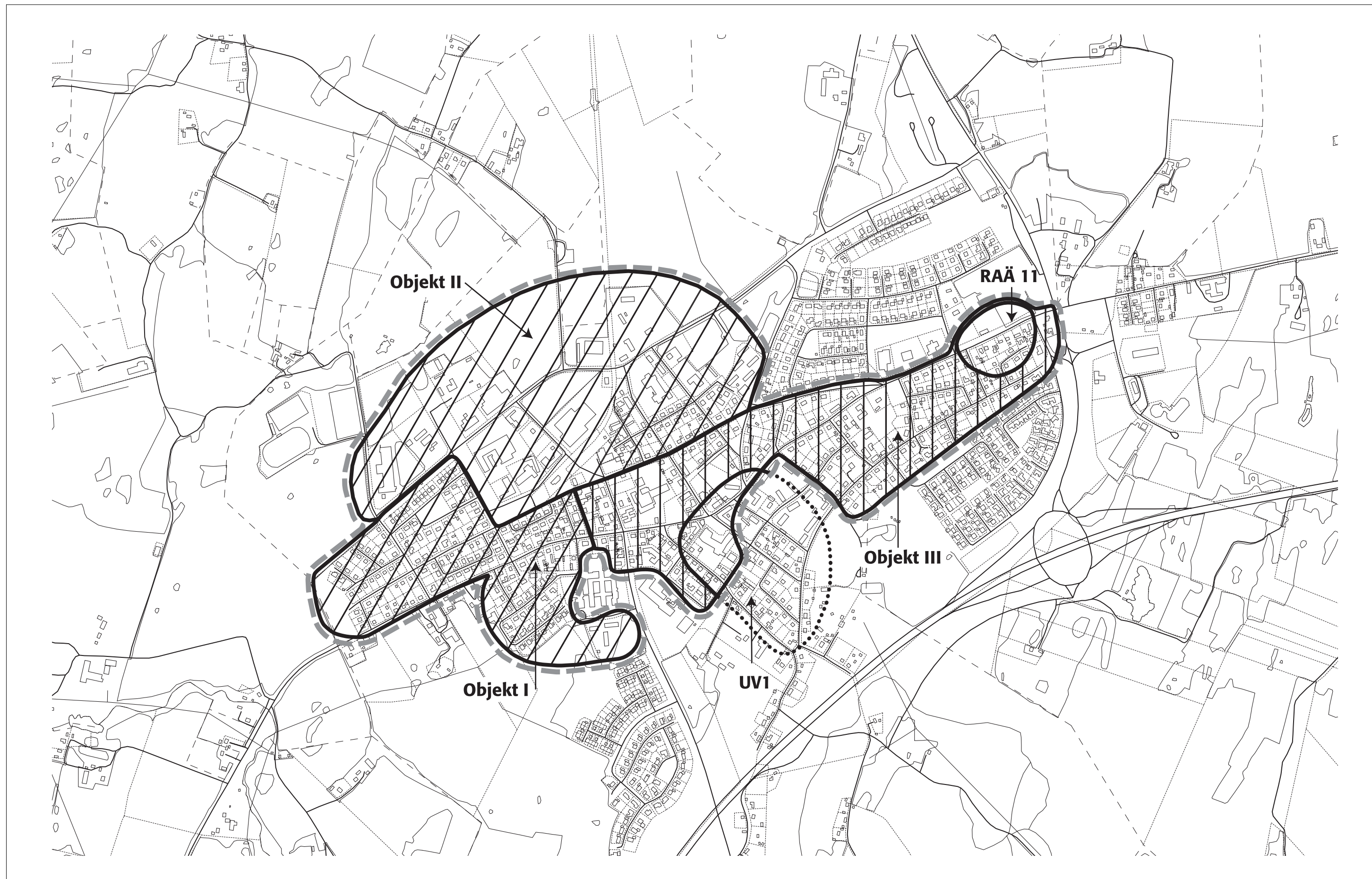

Fig 3. Utdrag ur Ekonomiska kartans blad 8E 1g med utredningsområdet, Objekt och UV-nr markerade. De yttre gränserna har markerats utifrån Svensk BrikettEnergi AB (Sycon Tellus AB) planerade områden för fjärrvärmeutbyggnad. Skala 1:10 000.

De flesta av de ovan nämnda gravarna är skelettbegravningar under flat mark, dvs de saknar synlig markering ovan jord. Utöver det stora antalet gravar i och kring Ödeshög finns flera välkända järnåldersfynd från trakten. Från senare delen av vikingatiden kommer en av Sveriges mest kända guld- och silverskatter, funnen vid Erikstorp söder om Ödeshög. Skatten består av silverspännen, en ornerad torshammare, armringar och ett hängsmycke i guld samt ett stort antal arabiska silvermynt. Ett annat intressant fynd från socknen är ett tveeggat järnsvärd med något så ovanligt som ett instämplat romerskt fabriksmärke, "MARCIM" (Oxenstierna, s 162).

Medeltid och historisk tid

Den medeltida byn skall enligt kartmaterial från 1700-talet ha legat söder om kyrkan, dess ursprungliga begränsning är okänd (Hedvall 1991). Kyrkan i Ödeshög är i sina äldsta delar från romansk tid, 1100-tal. Koret med absid och torn i öster är bevarat från 1100-talet medan långhuset och den nuvarande exteriören stod färdig på 1800-talet. Vid en renovering 1889 vändes kyrkorummet så att koret placerades i väster. År 1959 återställdes dock koret i öster. Östtornskyrkor är ovanliga, en parallell finns dock i Källstad ca 15 km norr om Ödeshög. Därutöver har endast två östtornskyrkor funnits i Östergötland, i Ask och Kimstad (Lindqvist 2000, s 4). I kyrkväggen finns en runsten inmurad, RAÄ 16, med inskriptionen "... *I reste denna sten efter sin fader Helge*" (Ridderstad 1918). De skelettgravar som undersökts ca 400 meter sydväst om kyrkan var orienterade i öst – västlig riktning (RAÄ 118). Den öst – västliga orienteringen tyder på att det kan röra sig om tidigkristna begravningar. Gravarna daterades till sen vikingatid. Eventuellt har en begravningsplats funnits där under 1000-talet, därmed kan även ett begravningskapell i trä funnits på platsen (Lindqvist 1960, s 195; 2000, s 3). Även vid Svemb, sydväst om samhället fanns en kyrka under tidig medeltid. Såväl Svembs som Ödeshögs kyrka har troligen uppförts som gårdskyrkor på stormannagårdar (Lindqvist 2000).

Från historisk tid finns en milsten på norra sidan av landsvägen, ca 200 m öster om kyrkan. Milstenen bär inskriptionen "*PER BRAHE/ C:I:W/ ÅR 1680/ 1/2 MYL*". C:I:W står för Comes In Wisingsborg, dvs Per Brahe (d y), Hertig av Wisingsborg. Milstolpen är flyttad, 1948 stod den sydöst om landsvägen. Ödeshög var den nordligaste socknen i Wisingsborgs grevskap. Per Brahe var Sveriges största godsägare under sin tid, 1654 ägde han 77 av 106 mantal i Ödeshög (Ödeshög genom seklerna 1968).

Hembygdsgården (RAÄ 15) är belägen på den gamla nöjesplatsen i Ödeshög och skapades 1935. På platsen finns flera ditflyttade äldre byggnader, bl a en parstuga, ekonomibyggnader såsom starrstuga och loftbod samt ett skolmuseum.

Tidigare undersökningar

Endast ett fåtal av de registrerade gravarna i Ödeshög har undersökts vetenskapligt. Hällkistan vid Svemb undersöktes av Lindahl & Gejvall 1948 och en troligen vikingatida grav av Gunnar Lindqvist 1960 (RAÄ 23, 118). På senare tid har ett antal mindre utredningar genomförts i Ödeshög. Utmed Storgatan, i Kv Apotekaren, 130 m sydväst om kyrkan utförde Riksantikvarieämbetet, UV Öst en antikvarisk kontroll i samband med rivning av en källargrund (Hedvall 1990). I samband med schaktningsarbeten för VA söder om kyrkan gjorde Östergötlands Länsmuseum en förundersökning (Tagesson 1992). Sydväst om Ödeshög, vid Pilgården, liksom vid Erstorp 2:1 har Östergötlands Länsmuseum utfört undersökningar. Vid ingen av de senaste utredningarna har dolda fornlämningar påträffats.

Resultat och åtgärdsförslag

Inom utredningsområdet finns flera registrerade fornlämningar, de flesta utgörs av platser för nu borttagna skelettgravar. Flertalet är borttagna sedan länge och endast ett fåtal har undersökts. Gravarna har främst hittats i ett område i sydvästra delen av Ödeshög, samt vid Sväm och Backasand sydväst respektive nordöst om samhället. Gravarna har legat på eller i anslutning till den åsrygg som löper genom samhället i sydväst – nordöstlig riktning. De som begravts här har troligen haft sina boplatser i anslutning till, eller strax nedanför åssträckningen. Ett sådant topografiskt lämpligt boplatssområde är industriområdet i Ödeshögs norra del. Flera av skelettgravarna har hittats på ett djup av upp till 0,70 m vilket gör att det kan finnas orörda gravar även under asfalterade ytor. Vid fältbesiktningen inför utredningen konstaterades att schaktningsarbete inför nedläggning av fjärrvärme redan påbörjats. I ett schakt längs Kungsvägen fanns den ursprungliga markytan bevarad under asfalterad mark. I korsningen Nygatan – Storgatan, syntes kolhorisonter i schaktväggarna vilket tyder på att medeltida eller äldre kulturlager kan finnas bevarade under asfalterad mark.

Efter genomförd utredning, etapp 1, har utredningsområdet indelats i 5 områden (se fig 3). Tre områden med möjliga fornlämningar har avgränsats, Objekt I – III. Avgränsningen har skett utifrån topografiska hänsyn och sammantagen fornlämningsbild. Inom Objekt I föreslås att schaktningsarbetena sker under antikvarisk kontroll i såväl asfalterad mark som utanför gatumark. För Objekt II – III föreslås att schaktningsarbetena sker under antikvarisk kontroll i de fall schaktningen sker utanför gatumark.

Vidare föreslås att den registrerade resta stenen, RAÄ 11, inte berörs av schaktningsarbetena. Om detta inte låter sig göras föreslås en förundersökning i form av antikvarisk kontroll i samband med schaktningen. Den resta stenen är en fast fornlämning och markerar en eller flera begravningar under mark. Det är troligt att fler gravar funnits i närheten.

Läget för den medeltida byn har markerats utifrån 1702 års arealavmätningsskarta och 1761 års storskifteskarta. I avvaktan på permanent fornlämningsnummer har området tilldelats nr UV 1, Ödeshögs socken, området utgör fast fornlämning. Byns begränsning är okänd och har markerats utifrån byggningsstomterna på ovan nämnda kartor (se fig 4 och 5). I detta område föreslås att schaktningsarbetena sker under antikvarisk kontroll i så väl asfalterad mark som utanför gatumark.

Objekt I

Området är beläget i sydvästra delen av Ödeshög, på och intill den ås som löper genom samhället. Inom, eller i direkt anslutning till området finns sex registrerade fornlämningar, RAÄ 17, 18, 19, 20, 109 och 118. RAÄ 17, 18, 109 och 118 är samtliga platser för borttagna skelettgravar. RAÄ 19 är platsen för en borttagen hög och RAÄ 20 en övertorvad stensättning. I området är chansen stor att ytterligare fornlämningar, främst skelettgravar, kan påträffas under mark. Detta gäller främst i obebyggd mark såsom grönområden och trädgårdar men även under asfaltsbelagda ytor. Särskilt gäller detta den höjd på vilken RAÄ 118 är belägen.

Objekt II

Området utgörs av det nuvarande industriområdet nordväst om samhället. Platsen har utgjort ett topografiskt lämpligt boplatssläge strax nedanför den ås samhället uppförts på. På de obebyggda tomterna är chansen stor att förhistoriska boplatslämningar kan påträffas.

Objekt III

Längs övriga delar av den åsrygg som löper genom samhället är chansen stor att ytterligare gravar och/eller boplatslämningar kan påträffas, främst i grönområden mellan bebyggelse.

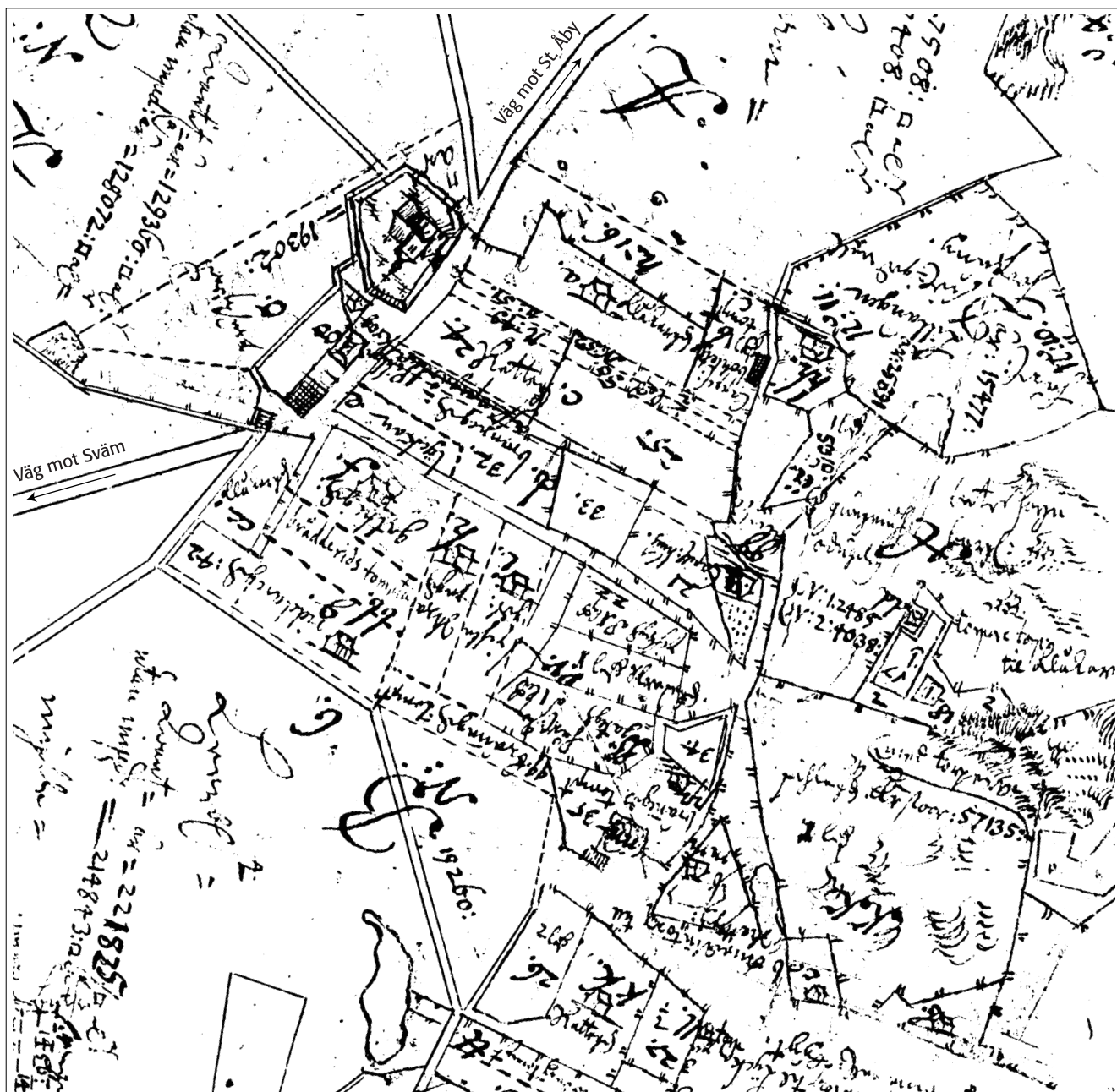

Fig 4. Kopia av arealavmätningsskarta från år 1702.

UV 1

Området invid och söder om kyrkan. De äldsta delarna av kyrkan är från 1100-talet och den tidiga kyrkogårdens utbredning är osäker. Söder om kyrkan låg den medeltida byn enligt kartmaterial från 1700-talet. I området kan finnas medeltida kulturlager och spår av byggnader. Det markerade området utgör även ett topografiskt lämpligt boplatsläge söder om den ås som löper genom samhället.

I nedanstående tabell sammanställs samtliga lämningar inom och i anslutning till utredningsområdet. Rubriken Källa anger var uppgiften är hämtad. Fr = Fornminnersregistret, Inv = inventering och LMV = Lantmäteriet. Åtgärdsförslagen avser förslag på åtgärder vid eventuell exploatering. Utredning, etapp 2, innebär att man med hjälp av sökschakt konstaterar om fornlämning berörs eller ej. Förundersökning sker vid konstaterad fornlämning. Även här används sökschakt, ofta kompletterade med laboratorieanalyser för datering. Åtgärderna föreslås ske i form av antikvarisk kontroll i samband med exploateringen. Ansökan om tillstånd till exploatering sker till Länsstyrelsen, som fattar beslut om fortsatta åtgärder.

CHARTA ÖSJO BÜGGNINGS=TOM- TER

UTI ÖRESKOG ELLER ÖSJO SOCKEN
LYSTINGS HÄRAD och ÖSTERSÖLÄN
afmätte uti Junimånad 1761 af
Matthias Wällberg.

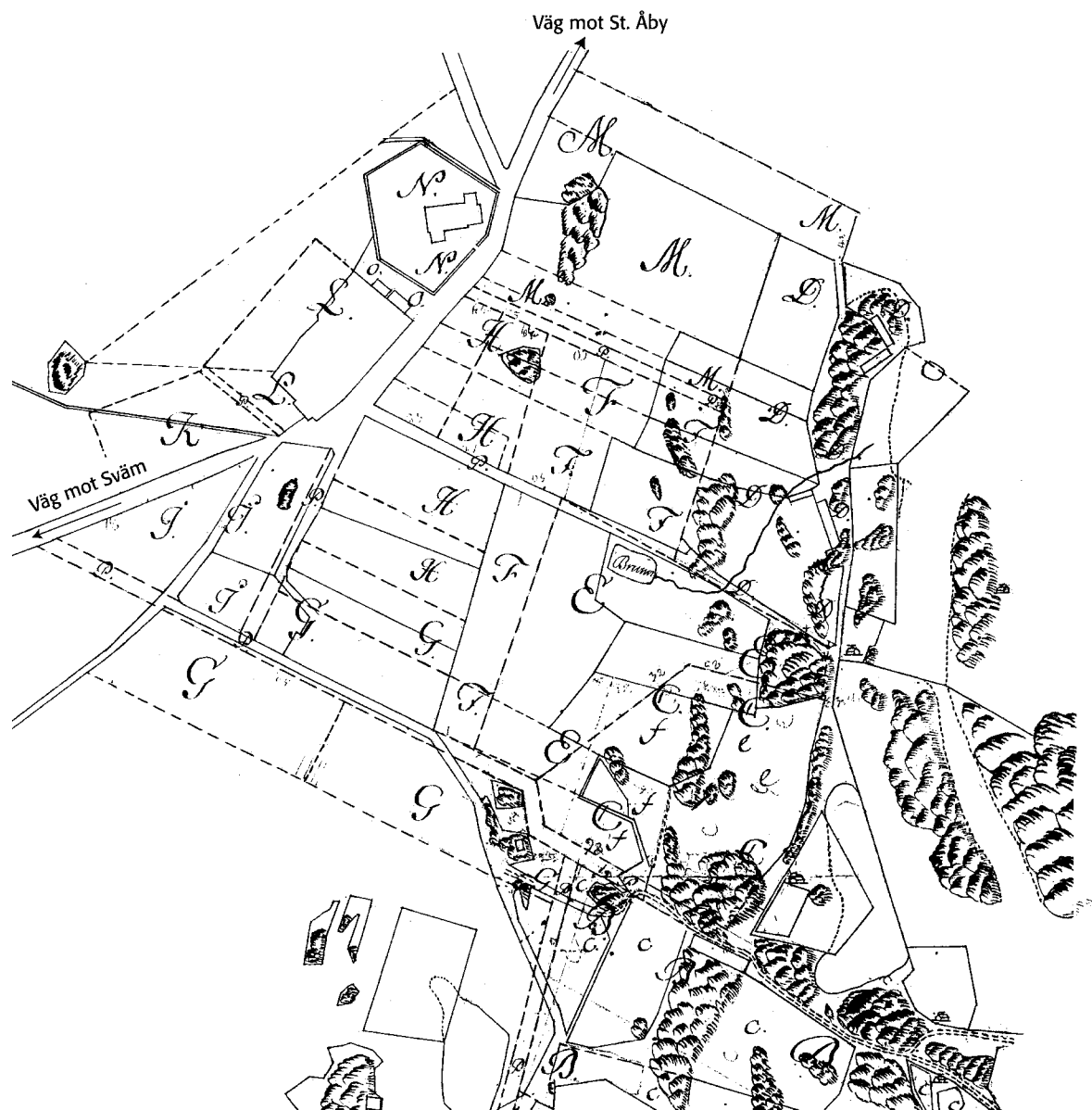

Fig 5. Kopia av storskifteskartan från år 1761.

Benämning	Typ	Källa	Åtgärdsförslag	Kommentar
RAÄ 7	Gravfält	Fr	–	Borttaget
RAÄ 10	Milstolpe	Fr	–	–
RAÄ 11	Rest sten	Fr	Förundersökning	–
RAÄ 12	Skelettgravar	Fr	–	Borttagna
RAÄ 13	Flatmarksgravfält	Fr	–	Undersökt och borttaget
RAÄ 14	Rest sten + skelettgravar	Fr	–	Borttagna
RAÄ 15	Hembygdsgård	Fr	–	–
RAÄ 16	Runsten	Fr	–	I kyrkomuren
RAÄ 17	Skelettgravar	Fr	Utredning, etapp 2	Borttagna
RAÄ 18	Skelettgravar	Fr	Utredning, etapp 2	Borttagna
RAÄ 19	Hög	Fr	Utredning, etapp 2	Borttagen
RAÄ 20	Stensättning	Fr	Utredning, etapp 2	–
RAÄ 21	Flatmarksgravfält	Fr	–	Skelett- och brandgravar, undersökta och borttagna
RAÄ 23	Stensättning/ Hällkista	Fr	–	Undersökt och borttagen 1948
RAÄ 84	Fyndplats	Fr	–	Järnsvärd
RAÄ 103	Hällkista?	Fr	–	–
RAÄ 104	Fyndplats	Fr	–	Fingerring, guld
RAÄ 106	Skålgropsförekomst	Fr	–	–
RAÄ 107	Skålgropsförekomst	Fr	–	–
RAÄ 109	Skelettgravar	Fr	–	Uppgift om skelettgravar
RAÄ 116	Flatmarksgravfält	Fr	–	Borttaget, skelett- och brandgravar
RAÄ 117	Flatmarksgravfält	Fr	–	Undersökta och borttagna
RAÄ 118	Flatmarksgrav	Fr	–	Undersökt och borttagen 1960
Objekt I	Plats för gravar	Fr	Utredning, etapp 2	–
Objekt II	Boplatsläge	Fr	Utredning, etapp 2	–
Objekt III	Grav/boplatsläge	Fr	Utredning, etapp 2	–
UV 1	Bytomt, boplatsläge	LMV, Fr	Förundersökning	–

Tabell 1. Registrerade fornlämningar inom och i anslutning till utredningsområdet, samt nyupptecknade objekt och UV-nr.

Linköping i december 2001

Per Nilsson

Referenser

- Hedvall, R. 1991. Antikvarisk kontroll. Östergötland, Ödeshög, Kv Apotekaren, Ödeshög 4:5. Riksantikvarieämbetet, Byrån för Arkeologiska Undersökningar.
- Lindahl, A. & Gejvall, N-G. 1950. Hällkistan vid Svem i Ödeshögs socken. *Meddelanden från Östergötland och Linköpings stads museum 1948 – 50*. Linköping.
- Lindahl, A. 1972. Forntidsrapsodi från Lysing. Strövtåg i Lysingsbygden. Ödeshögs kulturnämnd. Ödeshög.
- Lindqvist, G. 1961. Ödeshögs romanska kyrka. *Meddelanden från Östergötlands och Linköpings museum 1960 – 61*. Linköping.
- Lindqvist, G. 2000. Ödeshögs kyrka. Linköpings stifts kyrkoberskrivningskommitté och författaren. Västervik 2000.
- Molin, F. 2000. Mesolitikum i västra Östergötland – forskningsläge och aktuella problemområden. *Vetenskaplig verksamhetsplan för UV Öst*. Riksantikvarieämbetet. Avdelningen för arkeologiska undersökningar. Linköping.
- Oxenstierna, E. 1958. Die ältere Eisenzeit in Östergötland. Linköping.
- Ridderstad, A. 1918. Östergötlands beskrivning. Med dess städer samt landsbygdens socknar och alla egendomar. Andra delen. Stockholm.
- Skoglund, M. 1997. Erstorp 2:1, Ödeshögs sn, Ödeshögs kommun, Östergötland. Arkeologisk förundersökning. Östergötlands Länsmuseum.
- Skoglund, M. 1997. Arkeologisk utredning. Pilgården, Ödeshög, Ödeshögs sn, Ödeshögs kommun, Östergötland. Östergötlands Länsmuseum.
- RAÄ 1990. Riksintressanta kulturmiljöer i Sverige. Riksantikvarieämbetet. Uppsala.
- Tagesson, G. 1992. Arkeologisk förundersökning. Ödeshögs kyrka. Ödeshögs sn och kommun, Östergötland. Östergötlands Länsmuseum.
- Ödeshögs kulturnämnd. 1968. Per Brahes valde i Ödeshög. *Ödeshög genom seklerna*. En socken antologi, utgiven av Ödeshögs kulturnämnd 1968. Ödeshög.

Kartor

- Geologiska kartbladet, Hjo SO.
- Arealavmätningsskarta, 1702.
- Storskifteskarta 1761, upprättad av Mathias Wahlberg.

Arkiv

- Lantmäteriverket i Linköping (LMV).
- Fornminnesregistret (Fr).

Administrativa uppgifter

- Riksantikvarieämbetets dnr: 421-1686-2001.
- Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 220-8300-01, 2001-08-08.
- Projektnummer: 1520364.
- Projektgrupp: Per Nilsson, Göran Gruber.
- Exploateringsyta: Ca 2 km².
- Läge: Ekonomiska kartan, blad 8E 1g, edition 2, april 1983, x6456850 y1432380.
- Koordinatsystem: Rikets.
- Höjdsystem: RH 1970.

Bilaga

Nyupptecknade UV-nummer, Ödeshögs socken

UV 1

Ek kartblad: 8E 1g. Ödeshög.

Beskrivning: By/gårdstomter. Inom ett ca 450x400 m stort område är enligt 1702 och 1761 års karta Ösjö (Ödeshögs) gamla byggningstomter. Tomterna är idag till största delen bebyggda.

Ödeshög nämns första gången i skrift år 1318.

Tidigare anteckningar: LMV Linköping, Ödeshögs socken, arealavmätningsskattan 1702, stor-skifteskattan 1761.